

Byla C-233/23**Prašymo priimti prejudicinį sprendimą santrauka pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 98 straipsnio 1 dalį****Gavimo data:**

2023 m. balandžio 13 d.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas:

Consiglio di Stato (Italija)

Nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priėmimo data:

2023 m. balandžio 7 d.

Apeliantės:

Alphabet Inc.

Google LLC

Google Italy Srl

Atsakovė apeliaciniame procese:

Autorità Garante della Concorrenza e del Mercato

Kitos proceso šalys:

Enel X Italia Srl ir *Enel X Way Srl*

Pagrindinės bylos dalykas

Bendrovių *Alphabet Inc.*, *Google LLC* ir *Google Italy Srl* (toliau kartu – *Google*) pateiktas apeliacinis skundas dėl *Tribunale amministrativo regionale del Lazio* (Lacijaus regiono administracinis teismas, Italija) sprendimo, kuriuo šis teismas atmetė *Google* skundą dėl vieno *Autorità Garante della Concorrenza e del Mercato* (Italijos konkurencijos ir rinkos priežiūros institucija) priimto sprendimo. Ši institucija nusprendė, kad *Google* yra atsakinga už piktnaudžiavimą dominuojančia padėtimi, kaip tai suprantama pagal SESV 102 straipsnį, nes neužtikrino savo mobiliosios programėlės *Android Auto* suderinamumo su bendrovės *Enel X Italia Srl* (toliau – *ENEL X Italia*) sukurta elektromobilių įkrovimo mobiliąja programėle, todėl įpareigojo *Google* nutraukti

piktnaudžiavimą, nustatė jai tam tikras su aptariamomis taikomosiomis programomis susijusias pareigas ir skyrė jai baudą.

Prašymo priimti prejudicinį sprendimą dalykas ir teisinis pagrindas

Consiglio di Stato (Valstybės Taryba) pagal SESV 267 straipsnį pateiktame prašyme priimti prejudicinį sprendimą Teisingumo Teismo prašoma išaiškinti piktnaudžiavimo dominuojančia padėtimi sąvoką, kaip ji suprantama pagal SESV 102 straipsnį, be kita ko, apibrėžiant atitinkamas rinkas ir galimus įpareigojimus, vienoje ar keliuose skaitmeninėse rinkose tenkančius dominuojančią padėtį užimančiai įmonei.

Prejudiciniai klausimai

1. Ar pagal SESV 102 straipsnį sąlyga, susijusi su produkto, kurį atsisakoma tiekti, būtinumu, turi būti aiškinama taip, kad prieiga prie jo turi būti būtina tam tikrai veiklai gretimoje rinkoje vykdyti, ar pakanka, kad tokia prieiga būtų būtina, kad būtų galima tinkamiau naudoti priegios prašančios įmonės siūlomus produktus ar paslaugas, visų pirma tuo atveju, kai atsisakoma tiekti produkto pagrindinė funkcija yra padaryti esamų prekių ar paslaugų naudojimą lengvesnį ir tinkamesnį?

2. Ar veiksmai, kvalifikuojami kaip atsisakymas tiekti, gali būti laikomi piktnaudžiavimu, kaip tai suprantama pagal SESV 102 straipsnį, tokiomis aplinkybėmis, kai, nepaisant to, kad nebuvo galimybės įsigyti prašomo produkto, i) prašymą pateikusi įmonė jau veikė rinkoje ir toliau joje augo visą tariamo piktnaudžiavimo laikotarpį ir ii) kiti ekonominės veiklos vykdytojai, konkuruojantys su priegios prie produkto prašančia įmone, toliau veikė rinkoje?

3. Ar piktnaudžiavimo atveju, kai atsisakoma suteikti prieigą prie tariamai būtino produkto ar paslaugos, SESV 102 straipsnis turi būti aiškinamas taip, kad į produkto ar paslaugos neegzistavimą tuo metu, kai pateikiamas prašymas jį tiekti, reikia atsižvelgti kaip į objektyvų tokio atsisakymo pateisinimą, ar konkurencijos institucija bent jau privalo atlikti analizę, atsižvelgdama į objektyvius įrodymus, laiką, kurio dominuojančią padėtį užimančiai įmonei reikia produktui ar paslaugai, prie kurio prašoma suteikti prieigą, sukurti, ar, atvirkščiai, reikalaujama, kad dominuojančią padėtį užimanti įmonė, atsižvelgdama į rinkoje prisiimamą atsakomybę, būtų įpareigota pranešti prašymą pateikusiam asmeniui, kiek laiko reikės produktui sukurti?

4. Ar SESV 102 straipsnis turėtų būti aiškinamas taip, kad iš dominuojančios įmonės, kuri valdo tam tikrą skaitmeninę platformą, gali būti reikalaujama iš dalies pakeisti savo produktus arba sukurti naujus produktus, kad jų prašantys asmenys turėtų galimybę įsigyti šių produktų? Ar tokiu atveju dominuojančią padėtį užimanti įmonė privalo atsižvelgti į bendrus rinkos reikalavimus arba į tam tikros įmonės, prašančios tariamai būtino įvedinio (angl. *input*), poreikius, ar bent

jau atsižvelgiant į jai rinkoje tenkančią ypatingą atsakomybę, ji turi iš anksto nustatyti objektyvius kriterijus, taikytinus jai nagrinėjant pateiktus prašymus ir nustatant jų vykdymo eiliškumą?

5. Ar piktnaudžiavimo atveju, kai atsisakoma suteikti prieigą prie tariamai būtino produkto ar paslaugos, SESV 102 straipsnis turėtų būti aiškinamas taip, kad konkurencijos institucija privalo iš anksto apibrėžti ir nustatyti atitinkamą galutinės grandies rinką, kurioje vyksta piktnaudžiavimas, ir ar piktnaudžiavimas gali būti tik potencialus?

Nurodomos Sąjungos teisės nuostatos ir jurisprudencija

SESV 102 straipsnis

2007 m. rugsėjo 17 d. Bendrojo Teismo sprendimas *Microsoft*, T-201/04

1998 m. lapkričio 26 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Bronner*, C-7/97

Trumpas faktinių aplinkybių ir proceso apibūdinimas

- 1 *Google Italy Srl*, Italijoje įsteigta *Google LLC* patronuojamoji bendrovė, kuri pati yra *Alphabet Inc.* patronuojančioji bendrovė, daugiausia teikia paslaugas kitoms *Google* grupės įmonėms.
- 2 *Google* sukūrė *Android* mobiliesiems įrenginiams skirtą operacinę sistemą *open source*, kurią be leidimo gali nemokamai gauti bet kuris asmuo. *Google* taip pat sukūrė *Android Automotive OS* – integruotą operacinę sistemą, skirtą autotransporto priemonių informacinėms pramoginėms sistemoms, kuri taip pat yra suteikta nemokamai naudotis pagal *open source* licenciją.
- 3 2015 m. *Google* pristatė mobiliesiems įrenginiams su *Android* operacine sistema skirtą mobiliąją programėlę *Android Auto*, kuri suteikia naudotojams galimybę prie tam tikrų išmaniajame telefone esančių mobiliųjų programėlių jungtis per integruotą automobilio ekraną.
- 4 Atsižvelgdama į laiką ir sąnaudas, kurių reikia kiekvienos mobiliosios programėlės suderinamumui su *Android Auto* užtikrinti, *Google* kuria sprendimus ištisoms mobiliųjų programėlių kategorijoms, t. y. šablonus, pagal kuriuos trečiosios šalys gali kurti savo mobiliųjų programėlių versijas, suderinamas su *Android Auto*. Tam tikrais atvejais *Google* leido kūrėjams kurti personalizuotas mobiliąsias programėles, kurios būtų plėtojamos taip, kad būtų suderinamos su *Android Auto* be iš anksto nustatyto šablono.
- 5 2018 m. pabaigoje minėti šablonai buvo prieinami tik žiniasklaidos ir žinučių siuntimo mobiliosioms programėlėms; be to, *Google* sukūrė savo žemėlapių ir naršymo mobiliųjų programėlių versijas (t. y. *Google Maps* ir *Waze*), kurios yra suderinamos su *Android Auto*.

- 6 Bendrovė *Enel X Italia Srl* (toliau – *Enel X*) teikia elektrinių transporto priemonių įkrovimo paslaugas, o *Enel* grupė valdo daugiau kaip 60 % Italijoje esančių įkrovimo stotelių.
- 7 2018 m. gegužės mėn. *Enel X* pristatė mobiliąją programėlę *JuicePass*, kurioje siūlomos įvairios elektrinių transporto priemonių įkrovimo funkcijos, konkrečiai – įkrovimo stotelių paieška ir parodymas žemėlapyje; perkėlimas į *Google Maps* arba *Apple Maps*, kad būtų galima naršant surasti pasirinktą įkrovimo stotelę; įkrovimo sesijos pradžia, nutraukimas, stebėjimas ir apmokėjimas. *JuicePass* yra prieinama *Android* išmaniųjų telefonų naudotojams ir gali būti parsisiunčiama iš *Google Play*.
- 8 2018 m. rugsėjo mėn. ir paskesniais mėnesiais *Enel X* prašė *Google* padaryti *JuicePass* suderinamą su *Android Auto*. *Google* nesuteikė šios galimybės ir dar kartą patvirtino, kad žiniasklaidos ir žinučių siuntimo mobiliosios programėlės yra vienintelės trečiųjų šalių kuriamos mobiliosios programėlės, suderinamos su *Android Auto*, ir kad *JuicePass* įtraukti į *Android Auto* nebuvo galima dėl saugumo bei dėl būtinybės racionaliai paskirstyti prašomam produktų kūrimui reikalingus išteklius.
- 9 2019 m. vasario 12 d. *Enel X* pateikė pranešimą *Autorità Garante della Concorrenza e del Mercato* (Italijos konkurencijos ir rinkos priežiūros institucija; toliau – Institucija) teigdama, kad *Google* elgesys, pasireiškęs nepagrįstu atsisakymu leisti programėlę *JuicePass* naudoti kartu su *Android Auto*, yra SESV 102 straipsnio pažeidimas.
- 10 Institucijai pradėjus tyrimo procedūrą, 2020 m. spalio 15 d. *Google* išleido šablono versiją, skirtą su *Android Auto* suderinamų elektromobilių įkrovimo mobiliųjų programėlių beta versijų projektavimui.
- 11 2021 m. balandžio 27 d. sprendime Institucija pareiškė, kad *Google* elgesys, kai ji trukdė ir atidėjojo *Enel X* sukurtos mobiliosios programėlės *JuicePass* paskelbimą *Android Auto* platformoje, buvo piktnaudžiavimas dominuojančia padėtimi, kaip tai suprantama pagal SESV 102 straipsnį, ir įpareigojo *Google*, be kita ko: i) nutraukti, taip pat ir ateičiai, tariamus konkurencijos iškreipimus; ii) paskelbti galutinę elektromobilių įkrovimo programėlių kūrimo šablono versiją; iii) išplėtoti galimas funkcijas, kurių trūko galutiniame šablone ir kurias *Enel X* nurodė kaip pagrindines. Be to, Institucija bendrovėms *Alphabet Inc.*, *Google LLC* ir *Google Italy Srl* solidariai skyrė administracinę baudą, kurios bendra suma – 102 084 433,91 EUR.
- 12 Bendrovės apeliančios apskundė šį sprendimą *Tribunale amministrativo regionale del Lazio* (Lacijaus regiono administracinis teismas, Italija); jis atmetė visą skundą.
- 13 Dėl to teismo sprendimo jos pateikė apeliacinį skundą.

Svarbiausi pagrindinės bylos šalių argumentai

- 14 Institucija teigia, kad *Google* elgesys yra svarbus siekiant apsaugoti konkurenciją ir rinkos dinamiką, nes *Google* užima dominuojančią padėtį ir atlieka pagrindinį vaidmenį suteikiant profesionaliems naudotojams (nagrinėjamu atveju – kūrėjams) prieigą prie mobiliųjų programėlių galutinių naudotojų. Iš tikrųjų mobiliųjų programėlių, kurias galima paskelbti platformoje *Android Auto*, rūšys ir charakteristikos, taip pat būtinų programavimo priemonių nustatymo ir suteikimo terminai priklauso tik nuo *Google*.
- 15 Institucijos teigimu, egzistuoja konkurencijos erdvė, apimanti tiek *Google Maps* (ir kitas naršymo mobiliąsias programėles), tiek mobiliąją programėlę *Enel X Italia* (ir kitas su įkrovimo paslaugomis susijusias mobiliąsias programėles), nes abiem mobiliosiomis programėlėmis teikiamos įkrovimo stotelių paieškos ir naršymo paslaugos (veiksminga konkurencija); papildomai *Enel X Italia* mobiliojoje programėlėje siūlomos naujos funkcijos, kurios ateityje galėtų būti integruotos į *Google Maps* (potenciali konkurencija); be to, *Enel X Italia* ir *Google Maps* mobiliosios programėlės konkuruoja dėl naudotojų ir jų generuojamų duomenų.
- 16 Dėl šių priežasčių, Institucijos nuomone, *Google* elgesys, dėl kurio buvo nepagrįstai užkirstas kelias *Enel X* mobiliosios programėlės prieinamumui *Android* platformoje, suvokiamas kaip atsisakymas užtikrinti sąveikumą (atsisakymas sudaryti sutartį), dėl kurio buvo pažeistas vienodų konkurencijos sąlygų principas (angl. *level playing field*), nes *Google* teikiama mobilioji programėlė įgijo nepagrįstą pranašumą prieš konkurentės *Enel X Italia* mobiliąją programėlę.
- 17 *Google* visų pirma ginčijo jai tenkančios tiekėjo pareigos buvimą, įtvirtintą skundžiamame sprendime ir Institucijos sprendime. Kalbant konkrečiai, nesusidarė kumuliacinės sąlygos, nurodytos 2007 m. rugsėjo 17 d. Bendrojo Teismo sprendime *Microsoft*, T-201/04, t. y. i) pareiga tiekti produktą ar teikti paslaugą susijusi su produktu ar paslauga, būtinais veiklai gretimoje rinkoje vykdyti, ii) atsisakymas tiekti produktą ar teikti paslaugą nulemtų bet kokios veiksmingos konkurencijos panaikinimą šioje rinkoje; iii) atsisakymas taptų kliūtis naujam produktui atsirasti.
- 18 Kalbant konkrečiai, Institucija neatliko būtinumo analizės. Be to, kaip matyti iš sparčiai augančio *JuicePass* ir panašių mobiliųjų programėlių populiarumo Italijoje, prieigos prie *Android Auto* nebuvimas nesutrikdė nei mobiliosios programėlės *JuicePass* veikimo (ją bet kuriuo atveju galima naudoti išmaniuosiuose telefonuose, pritvirtinamuose transporto priemonėje, pavyzdžiui, pasinaudojant siurbtuku), nei veiksmingos konkurencijos elektrinių transporto priemonių įkrovimui skirtų mobiliųjų programėlių sektoriuje.
- 19 Antra, *Google* teigia, kad jos elgesys buvo sąžiningas ir pagrįstas atsižvelgiant į: i) poreikį sukurti naują prieigos prie *Android Auto* šabloną, atitinkantį taikomus

saugumo reikalavimus (kurio nebuvo prašymo pateikimo metu), ir konkretų galimybės šiuo tikslu sukurti personalizuotą mobiliąją programėlę nebuvimą; ii) pagrįstą laikotarpį, per kurį *Google* vėliau sukūrė šabloną, nepaisydama COVID-19 pandemijos sudėtingumo ir su ja susijusių sunkumų; iii) aplinkybę, kad Institucija nenurodė, kad šiam šablonui sukurti *Google* prirėikė nepagrįstai daug laiko.

- 20 Trečia, *Google* ginčijo tai, kad Institucija nustatė dvi pradinės grandies rinkas, kuriose ji užima dominuojančią padėtį, t. y. išmaniųjų mobiliųjų įrenginių operacinių sistemų licencijų išdavimo rinką, kurioje *Google* naudojama operacine sistema *Android*, ir *Android* mobiliųjų programėlių pardavimo portalų rinką (*Android app store*), kurioje *Google* veikia naudojama platforma *Google Play*. *Google* teigimu, Institucija turėjo nustatyti kitą atitinkamą rinką, kurioje veikia *Android Auto*, ir įrodyti dominuojančią šios mobiliosios programėlės padėtį šioje rinkoje.
- 21 Ketvirta, *Google* pažymėjo, kad ginčijamame akte taip pat ne nustatyta konkreti atitinkama galutinės grandies rinka, o tik apibrėžta „konkurencinga erdvė“, kurioje naršymui skirtos mobiliosios programėlės konkuruoja su elektromobilių įkrovimo mobiliosiomis programėlėmis, neanalizuodama tariamo šių dviejų tipų mobiliųjų programėlių paklausos ir pasiūlos pakeičiamumo.
- 22 Penkta, *Google* neigė, kad *Google Maps* ir *JuicePass* konkuruoja tarpusavyje i) šiuo metu, nes abejotina dėl šių dviejų taikomųjų programų pakeičiamumo, kiek tai susiję su įkrovimo stotelių paieškos funkcija, todėl tai yra ne konkuruojančios, o viena kitą papildančios paslaugos; ii) potencialiai, nes remiantis ES jurisprudencijoje nustatytais kriterijais, nepakankamai įrodyta, jog ateityje bus galima į *Google Maps* (platformoje *Android Auto*) integruoti įkrovimo užsakymo ir apmokėjimo už jį funkcijas; iii) dėl *Google Maps* ir *JuicePass* renkamų duomenų, sukuriama elektromobilių įkrovimo paslaugų naudotojų, nes šios dvi mobiliosios programėlės yra skirtingų tipų.
- 23 Šešta, *Google* ginčijo sankcijos, kurią Institucija jai skyrė pagal taikytinus Italijos teisės aktus, kiekybinę išraišką.
- 24 Institucija atsakė, kad, siekiant konkurencijos apsaugos tikslų skaitmeninėse rinkose, privaloma atsižvelgti į tokių rinkų ypatingumą ir dinamiškumą, visų pirma į tai, kad: i) vertikalčiai integruotose skaitmeninėse platformose operatorius gali pasinaudoti savo dominuojančia padėtimi pradinės grandies rinkose, kad įtvirtintų ją galutinės grandies rinkose, susijusiose rinkose ar besiformuojančiose rinkose; ii) elgesys tam tikru momentu gali turėti įtakos konkurencijos raidai ir dinamiškai atitinkamoje rinkoje; iii) dėl skaitmeninių rinkų dalyvių skatinamos pasiūlos plėtos paslaugos atsiranda abipusis konkurencinis spaudimas ir produktams, kurie anksčiau buvo laikomi priklausančiais atskiroms rinkoms, arba jau egzistuojančiuose produktuose, kurie iš pradžių buvo laikomi nepanašiais, įdiegiamos naujos funkcijos ir tai dar dažniau nutinka teikiant paslaugas ir tiekiant produktus, skirtus kelioms skaitmeninės platformos naudotojų grupėms.

- 25 Vadinasi, siekiant užtikrinti veiksmingą konkurencijos apsaugą ir didesnę vartotojų pasirinkimo galimybę, būtina atsižvelgti į konkurencijos erdves besikeičiančiuose arba su būsimomis rinkomis susijusiose rinkose, lanksčiau taikant šioje srityje tradiciškai taikomus loginius ir teisinius kriterijus.
- 26 *Enel X* pabrėžė, kad *Google* elgesys, kurį Institucija kvalifikavo kaip atsisakymą sudaryti sutartį, yra kitokio faktinio pobūdžio nei atsisakymo sudaryti sutartį atvejai, nagrinėti *Google* nurodytoje jurisprudencijoje, kuriai būdingas ekonominis kontekstas skiriasi nuo skaitmeninio konteksto.
- 27 Nagrinėjamu atveju iš tikrųjų kalbama ne apie susitarimo sudarymą, o apie visišką *Enel X* produkto ir *Google* sukurtos *open source* sistemos suderinamumą, kurio sėkmė visų pirma būtų susijusi su vartotojų galimybe naudotis įmonių kuriamomis mobiliosiomis programėlėmis.
- 28 Savo produktą *Android Auto* sukurdamą taip, kad užkirstų kelią visiškam šios platformos suderinamumui su įkrovimo paslaugoms skirtomis mobiliosiomis programėlėmis, *Google* pažeidė vienodų konkurencijos sąlygų principą (angl. *level playing field*), nes neleido *Enel X* plėtoti *Android Auto* skirtas *JuicePasss*, įtraukiant funkcijas, panašias į tas, kurias siūlo *Google Maps* mobiliosios programėlės savininkas, ar nustatant naujas ir kitokias funkcijas, nei siūlo *Google Maps*, arba bandant nustatyti tokias *JuicePass* naudojimo sąlygas (išjungtame išmaniajame telefone ir t. t.), kad ji nesulauktų vartotojų palankumo.
- 29 Nors *Google* turi teisę nustatyti suteikimo terminus, sąlygas ir tvarką, ši teisė negali būti tokia plati, kad nuolat ir nepateikiant pagrįstų objektyvių pateisinimų būtų stabdomos inovacijos bei technologijų plėtra ir dėl to nukentėtų vartotojai, turint omenyje didelę riziką, kad skaitmeninėse rinkose sėkmingiausiai parduodamas produktas per labai trumpą laiką užims dominuojančią rinkos dalį ar net visą rinką.

Glaustas prašymo priimti prejudicinį sprendimą pagrindimas

- 30 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pažymi, kad SESV 102 straipsnyje nėra piktnaudžiavimo sąvokos, kuri yra bendra teisinė sąvoka, apibrėžties ir kad šioje nuostatoje išvardyti atvejai yra tik pavyzdžiai ir neapima visų Europos Sąjungos teisėje draudžiamų piktnaudžiavimo dominuojančia padėtimi būdų; todėl aiškintojas turi atsižvelgti į referenciniam ekonominiam kontekstui, nagrinėjamu atveju – skaitmeninių rinkų kontekstui būdingus požymius.
- 31 Atsižvelgiant į poveikį, kurį *Google* elgesys gali lemti konkrečiame ekonomikos sektoriuje, kuriame, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo teigimu, dėl toliau nurodytų priežasčių toks elgesys teoriškai gali būti laikomas piktnaudžiavimu atsisakymu tiekti prekes ar teikti paslaugas, taip pažeidžiant SESV 102 straipsnį.

- 32 Pirma, *Google* užima dominuojančią padėtį rinkoje *Android* ir *Google Play* platformose, turint omenyje, kad *Android Auto* yra tik sistemos *Android* projekcija automobilio informacinėje pramoginėje sistemoje.
- 33 Antra, prieiga prie *Android Auto* atrodo „būtina“, kad ūkio subjektas, kaip antai *Enel X*, galėtų pasiūlyti galutiniams naudotojams lengvai ir saugiai naudojamas mobiliąsias programėles, kai šie naudotojai vairuoja, nes mobilioji programėlė (skirta elektrinių transporto priemonių įkrovimui) bet kuriuo atveju yra glaudžiai susijusi su automobilio – neatsižvelgiant į tai, ar jis stovi, ar juda, – naudojimu, o *Android Auto*, atrodo, yra specialus papildymas, atsižvelgiant į tai, kad *Android Auto* yra įdiegta automobilių gamintojų sukurtų mobiliųjų programėlių. Atsižvelgiant į konkrečias bendrovės *Android Auto* savybes ir funkciją, taip pat į greitos skaitmeninės plėtros procesą, „būtiną“ produktų ar paslaugų, iš pradžių sukurtų tik patogesniai jau esamų prekių naudojimui, sąvoka turėtų būti aiškinama plačiau.
- 34 Trečia, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, kad *Google* elgesys potencialiai gali panaikinti konkurenciją nagrinėjamose skaitmeninėse rinkose ir kad jeigu *JuicePass* būtų galutinai užkirstas kelias patekti į *Android Auto*, vartotojai nebebūtų ja suinteresuoti, šiuo požiūriu ginčijamas elgesys gali sutrukdyti vartotojams naudotis „geresniu“ produktu, kurio paklausa yra potenciali; be to, atsižvelgdamas į konteksto ypatumus, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, remdamasis bylos medžiaga, neatmeta galimybės, kad esama „bendro pobūdžio“ mobilioji programėlė, kaip antai *Google Maps*, galėtų apimti „specialias“ *JuicePass* funkcijas.
- 35 Ketvirta, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismo nuomone, *Google* atsisakymas nėra pagrįstas realiais objektyviais pateisinimais, nes, atsižvelgiant ir į techniniam sprendimui įgyvendinti reikalingą laiką, jis iš esmės priklauso nuo *Google* įmonių pasirinkimo, dėl kurio prieigos prie pagrindinio išteklių, kuri gali suteikti tik *Google*, prašantis asmuo neturi jokios apsaugos ir sąveikos su dominuojančia įmone priemonės. Atsižvelgdamas į sektoriaus ypatumus ir *Google* įtaką rinkoje, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, kad įmanomas aiškinimas, pagal kurį, atsižvelgiant į dominuojančią padėtį užimančios įmonės prisiimtą ypatingą atsakomybę, ji turi iš anksto nustatyti objektyvius prašymų nagrinėjimo kriterijus ir vidutinius laikotarpius, reikalingus šiems prašymams patenkinti.
- 36 Penkta, identifikuojant galutinės grandies rinką nereikėtų ignoruoti referencinio konteksto ypatumų ir *Android Auto* savybių, kurie skirti tik esamo produkto naudojimui palengvinti ir kurie dinamiškai keičiantis padėčiai galėtų apimti tokias mobiliąsias programėles, kaip *Google Maps*. Iš tikrųjų, remiantis jurisprudencija, pakanka, kad galutinėje grandyje „būtų galima apibrėžti potencialią, net hipotetinę, rinką“ (2007 m. rugsėjo 17 d. Bendrojo Teismo sprendimas *Microsoft*, T-201/04, EU:T:2007:289). Kita vertus, galutinės grandies rinkos, apibrėžtos pagal tradicines taisykles – kaip vietos, kurioje susitinka paklausa ir pasiūla bei nustatoma prekės kaina – apibrėžimas nevisiškai atitiktų nagrinėjamų verslo

modelių ypatumą, kai prekės ar paslaugos naudotojas už ją neatsilygina mokėdamas atitinkamą kainą, atsižvelgiant, be kita ko, į tai, kad, kaip numato Institucija, galimai egzistuoja naudotojų atžvilgiu ir iš jų gaunamų duomenų konkurencinė erdvė.

- 37 Dėl šių priežasčių prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, kad apeliančės nurodyta jurisprudencija (įskaitant 1998 m. lapkričio 26 d. Teisingumo Teismo sprendimą *Bronner*, C-7/97, EU:C:1998:569), kurioje įtvirtinti principai, susiję su nagrinėjamu atsisakymo sudaryti sutartį atveju, šioje byloje tiesiogiai netaikytina, nes ji susijusi su ekonominėmis aplinkybėmis, kurias paveikė skaitmeninių rinkų veikimo ypatumai. Tuo galima pateisinti lankstų tradicinių principų aiškinimą, kad būtų galima konkrečiai taikyti SESV 102 straipsnį, kuris atitiktų šios nuostatos esmę.

DARBINIS VERTINIMAS